

VESIHUOLTOLAITOSTEN KULUT JA TULOT

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS
VESIHUOLTOPÄIVÄ 12.11.19

Sisällys

1. Toimeksianto
2. Selvitykseen osallistuneet tahot
3. Mitä tehtiin?
4. Laitoskäyntien yhteenveto
5. Tuloksia
6. Hyväksi havaittuja tapoja
7. Talouden- ja maksujensuunnittelutyökalu

Toimeksianto

- Tavoite:
 - kehittää taloudenhallintakeinoja
 - selvittää toteutuuko nykyinen taloushallinto vesihuoltolain hengen mukaisesti
 - kehittää läpinäkyvämpiä taloudenhallintatapoja
 - kehittää talouden ja maksujen laskentamalleja
- Laaditaan Vesihuoltolaitoksen kulut ja tulot –raportti
- Laaditaan sähköinen esite kuntien päättäjille sekä laitoksien johtokunnille

Selvitykseen osallistuneet tahot

- Varsinais-Suomen ELY-keskus
 - Jyrki Lammila
 - Minna Nummelin
 - Hanna Uusitalo
- Sweco
 - Antti Ryynänen
 - Tia Haavisto
- Pilottivesihuoltolaitokset
 - Porin Vesi
 - Ilkka Mikkola
 - Kokemäen Vesihuolto Oy
 - Teemu Peltonen, Markus Virtanen
 - Uudenkaupungin Vesi
 - Kim Westerholm, Tuula Kusmin-Renholm
 - Siikaisten kunnan vesihuoltolaitos
 - Anne Järvenranta
 - Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos
 - Markus Hautala, Leena Grönholm
 - VOK Kustavi OSK
 - Kalervo Korvensyrjä
 - Kosken tl kunnan vesihuoltolaitos
 - Mikko Salmi

Mitä tehtiin?

- Pilottilaitoskäynnit
 - Taloustietoja
 - Haastatteluja
- Kirjallisuusselvitys
- Taloustietojen käsittely taulukkolaskentaohjelmassa
 - VEETI-tiedot
 - Pilottilaitosten taloustiedot
- Yhteenvetoa em. analyyseistä

Laitoskäyntien yhteenveto

Haastatteluaiheet	2 isointa	2 keskimmäistä	3 pienintä
Maksujen läpinäkyvyys	Talousveden tuloilla katetaan jäteveden kuluja		
Kiinteät ja muuttuvat kulut	Kiinteitä kuluja odotettiin olevan paljon		
Poliittinen ohjaus	On	Ei häiritse	On
Pystytäänkö ohjaamaan tuloja investointeihin	Henkilöressit rajoittavat	OK	Ei tuloja ohjattavaksi
Ohjauskeinot suuremmiksi yksiköiksi	Ei määräävä vaan ohjaava	Positiivinen suhtautuminen	Ei ohjaava vaan määräävä

Tuloksia

Selvityksessä on ilmennyt kolme havaintoa, jotka halutaan nostaa esille:

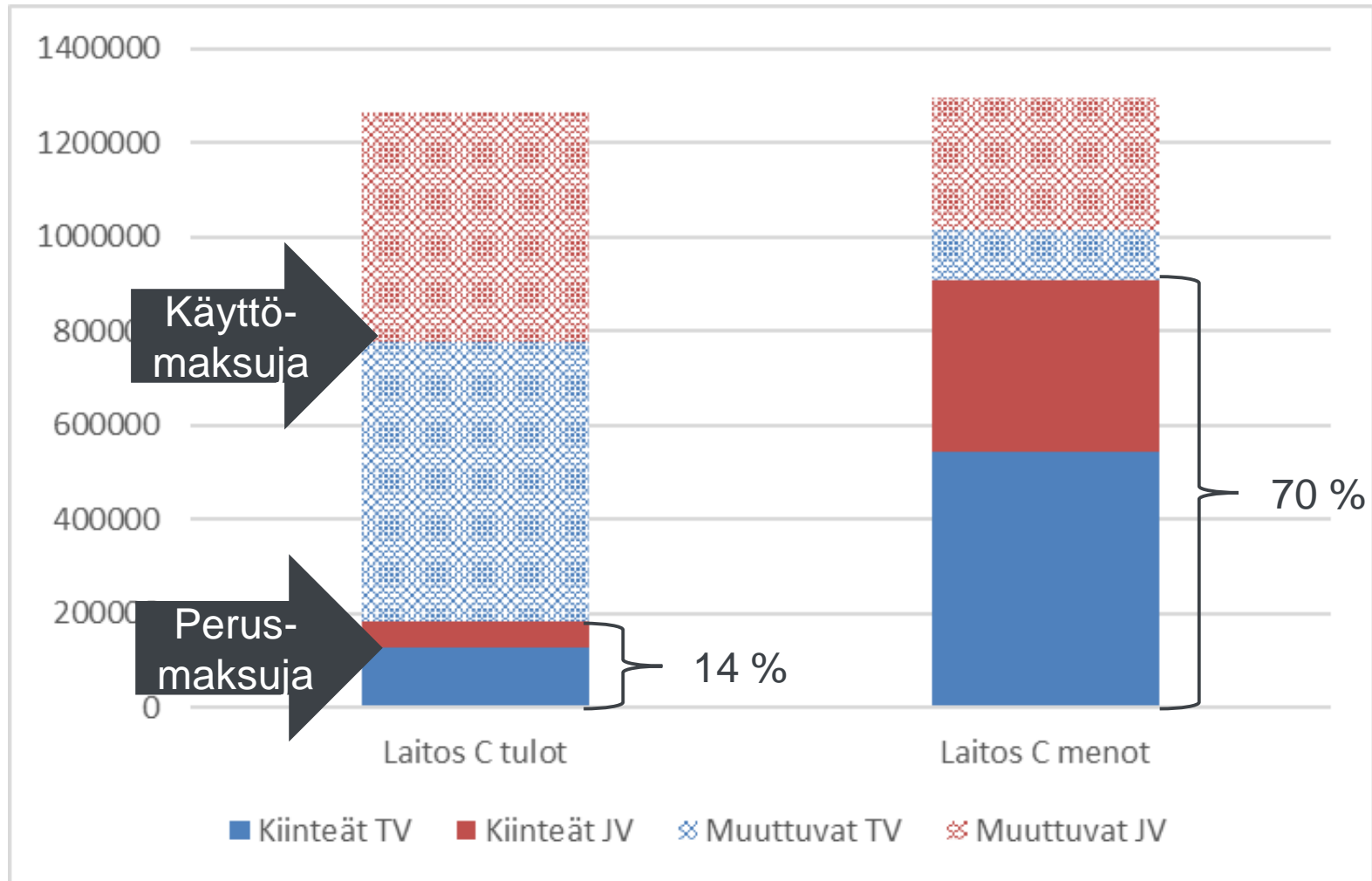
1. Mitä pienempi vesihuoltolaitos, sitä todennäköisemmin se ei pysty kattamaan toimintaansa omilla maksutuotoillaan
2. Maksujen kustannusvastaavuus toteutuu heikosti:
 1. käyttömaksujen osuus tuloista on suuri, vaikka muuttuvien kustannusten osuus on pieni
 2. jätevesipuolen kuluja katetaan talousvesipuolen tuloilla
3. Vesihuoltolaitosten valvontaa ja keskinäistä benchmarkkausta varten kerättävät tiedot eivät ole kaikille laitoksilla ajan tasalla VEETI-järjestelmässä (vesihuoltolain 20d pykälän vaatimus)

Mitä pienempi vesihuoltolaitos, sitä todennäköisemmin se ei pysty kattamaan toimintaansa omilla maksutuotoillaan

Kokoluokka (liittynyttä asukasta)	positiivinen tulos kpl	negatiivinen tulos kpl	yhteensä kpl
> 20 000	6	0	6
> 10 000	6	0	6
> 5 000	8	2	10
> 2 000	3	3	6
< 2 000	3	18	21
yhteensä	26	23	49
	53 %	47 %	

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueen vesihuoltolaitokset (69 kpl) perustuen VEETI-tietoihin vuosilta 2015-2018.

Maksujen kustannusvastaavuus toteutuu heikosti:
 käyttömaksujen osuus tuloista on suuri, vaikka muuttuvien kustannusten osuus on pieni
 jätevesipuolen kuluja katetaan talousvesipuolen tuloilla



Hyväksi havaittuja tapoja maksuihin liittyen

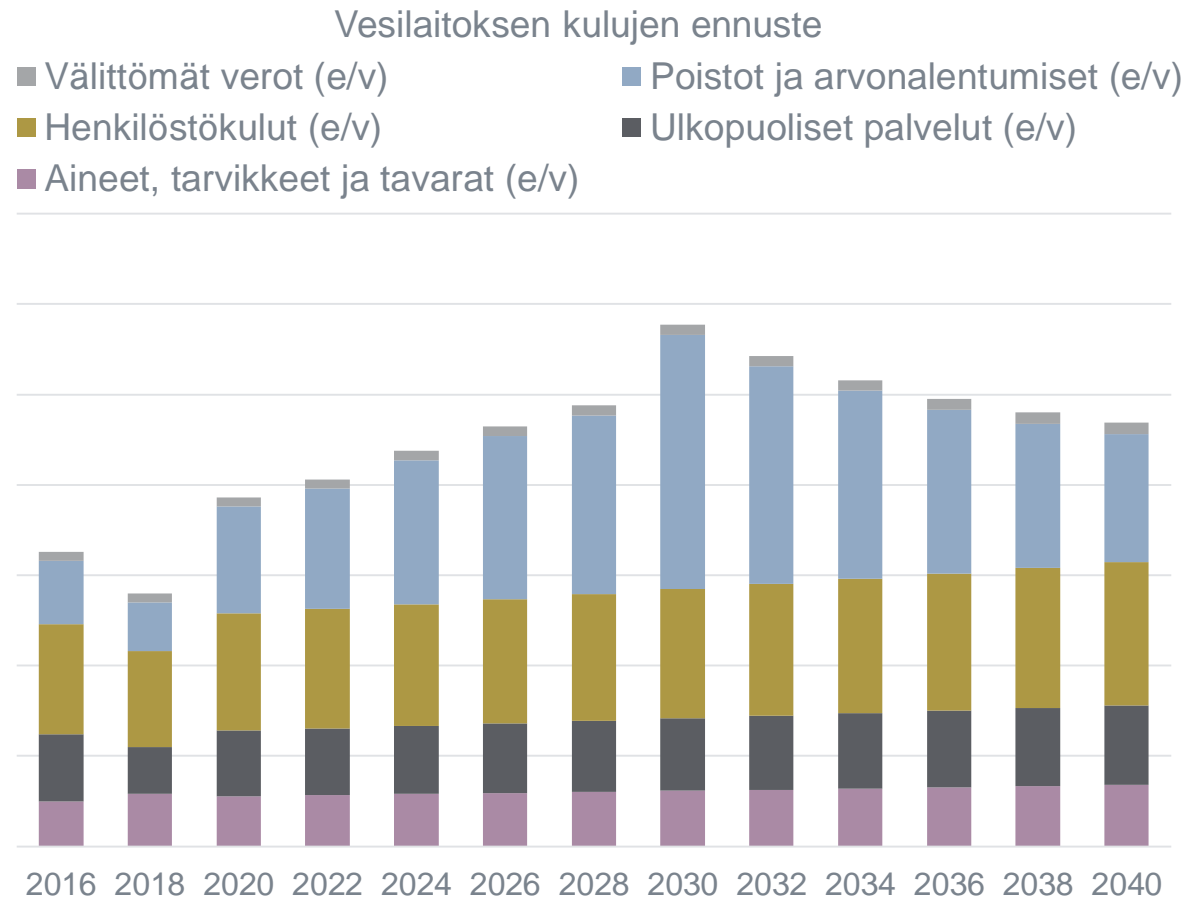
- Maksujen määrittäminen taloustarkastelun pohjalta vuosittain
- Laitoksilla on hyvä olla käytössään perusmaksut.
- Liittymismaksujen määrittäminen alueellisesti.
- Erillisillä hulevesimaksuilla katetaan vesihuoltolaitokselle kohdistuvat kulut hulevesistä.

Hyväksi havaittuja tapoja, benchmarkkaus

- Benchmarkkaus tarkoittaa oman toiminnan vertaamista toisiin saman alan toimijoihin
- Benchmarkkaukseen voi hyödyntää ilmaiseksi VEETI-järjestelmää.
- VVY:n tunnuslukujärjestelmä VENLA on kehitetty erityisesti tuottamaan tunnuslukuja benchmarkkaukseen.

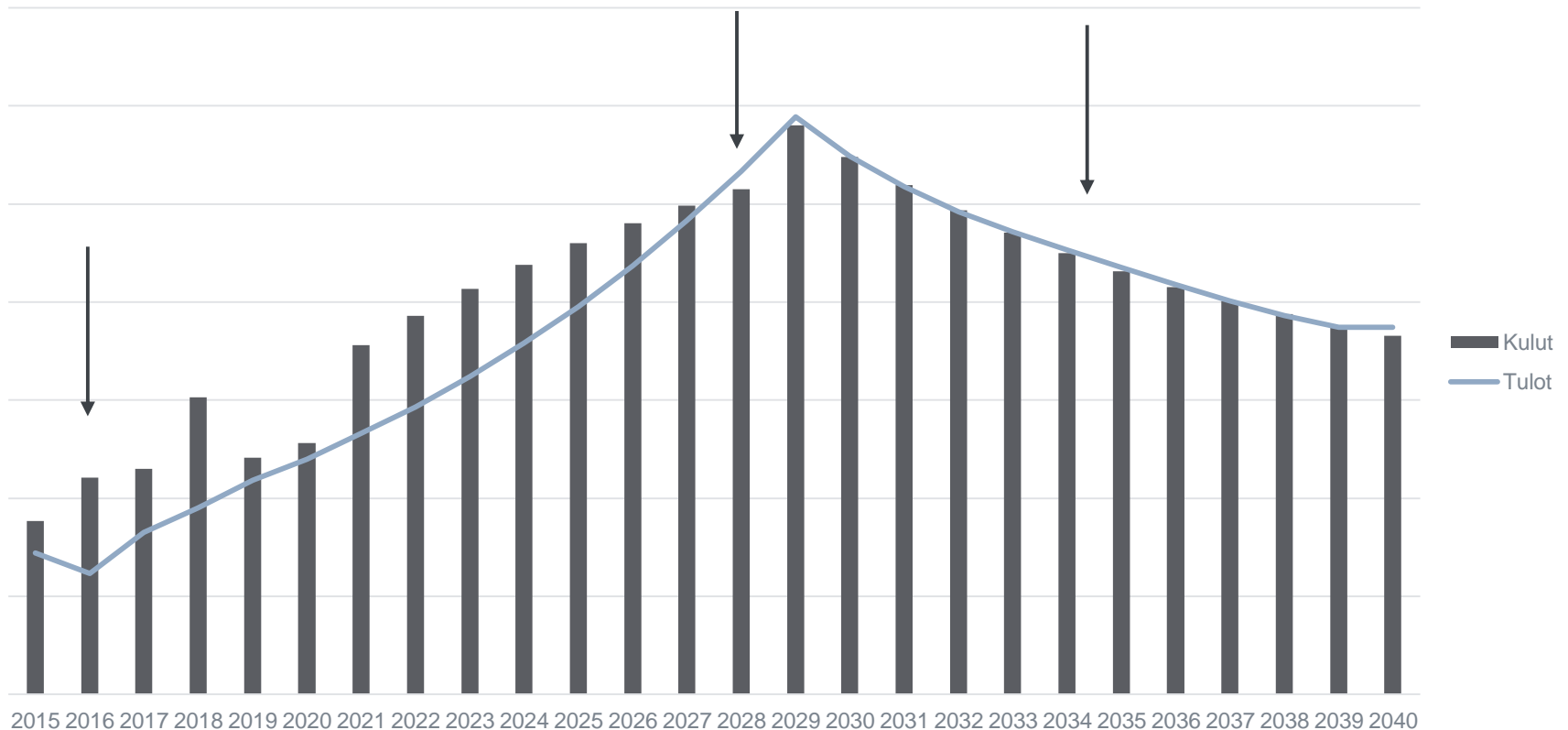
Talouden- ja maksujensuunnittelutyökalu

- Maksujensuunnittelutyökalussa tulisi ottaa huomioon:
- Talous tili- tai tuloslaskelmatasolla
- tulevat investoinnit ja toimintaan vaikuttavat muutokset
- liittyneiden asukkaiden määrän muutokset tulevaisuudessa
- laskutetun veden ja jäteveden määrä



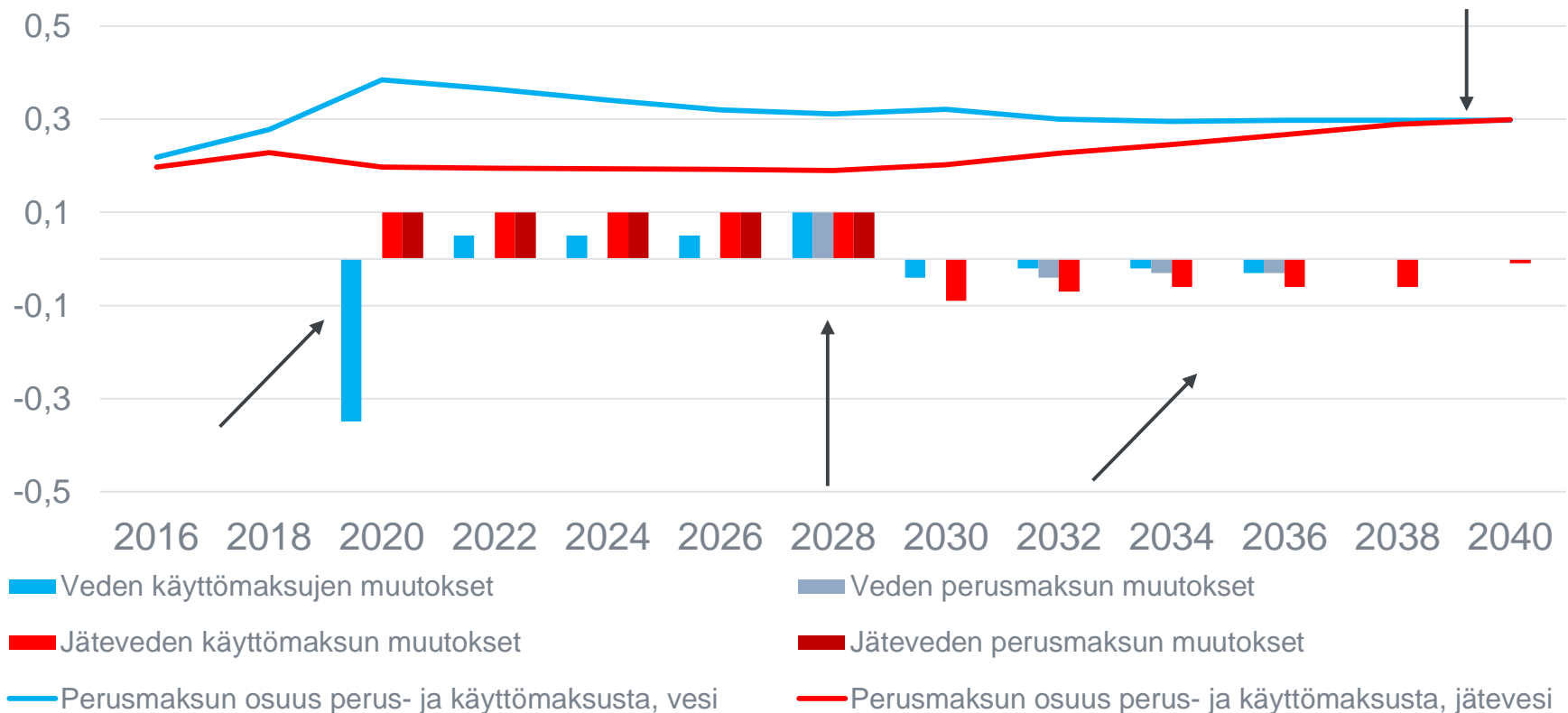
Talouden- ja maksujensuunnittelutyökalu

Viemärlaitoksen kulut ja tulot -ennuste



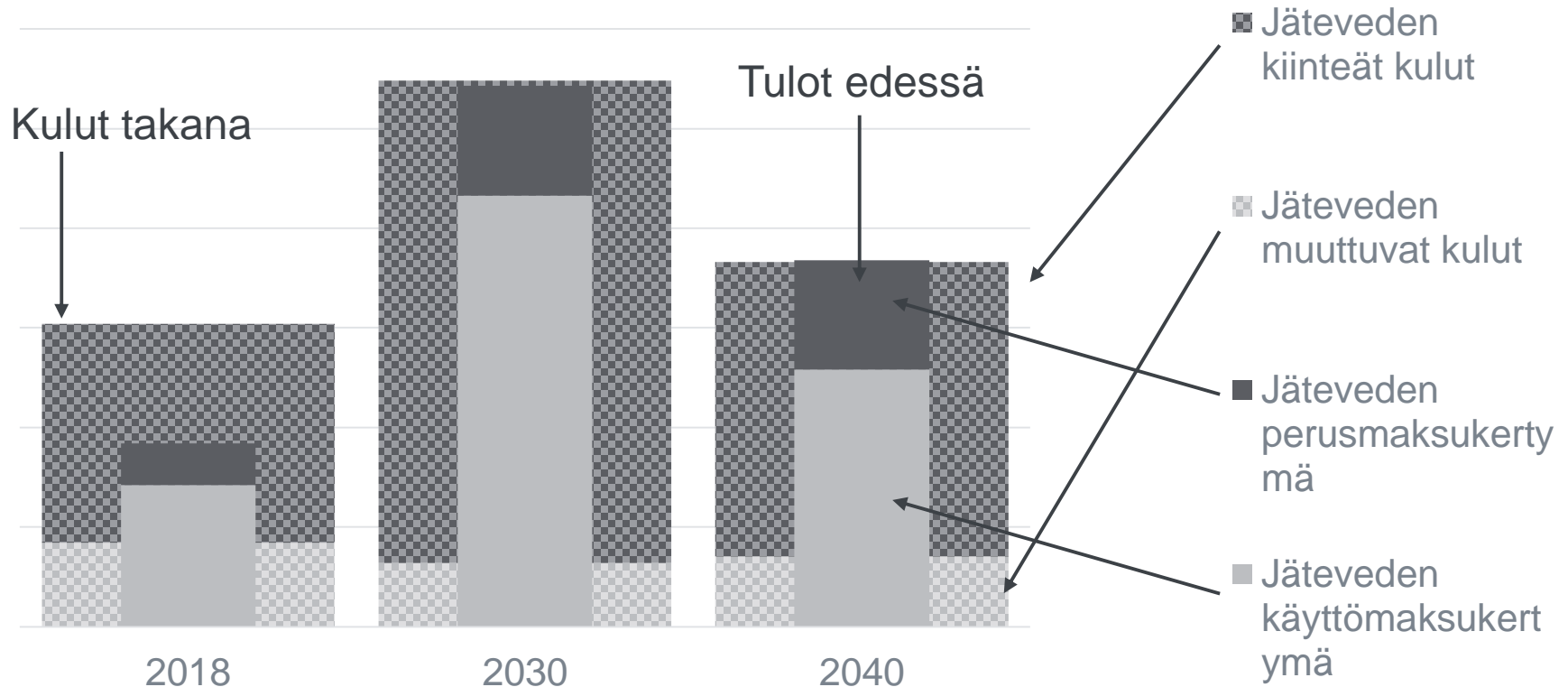
Talouden- ja maksujensuunnittelutyökalu

Maksujen korotukset ja perusmaksun osuus



Talouden- ja maksujensuunnittelutyökalu

Viemärlaitoksen muuttuvat ja kiinteät kulut verrattuna käyttö- ja perusmaksukertymiin -ennuste



- Työ on tarkoitus julkistaa vuoden 2020 alussa
- Raportti ja esite tulevat nettiin jakoon

KIITOS

Antti Ryynänen Tia Haavisto

Etu.suku@sweco.fi

SWECO 

